ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Расулзода Сорбон Пирмад дар мавзӯи "Заминаи методии таълими равиявии биология дар синфҳои 10 ва – и муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон", ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.02 – назария ва усули омӯзишу парвариш (биология) пешниҳод гардидааст.

Ҷаҳонишавӣ дар тамоми ҷомеаи ҷаҳонӣ, рушди пешрафти илму техника. ихтирои технологияҳои муосир дар давраи дар ибтидои асри XXI мутахассисони баландихтисосро тақозо дорад. Аз ин рӯ, дар робита бо татбиқи Консепсияи таълимоти касбӣ, масъалаҳои таълимоти равиявӣ ва инфиродӣ дар таълиму тарбияи насли наврас вуҷуд дорад. Ин амр танҳо дар раванди ба назар гирифтани хусусиятҳои рӯҳонӣ ва равонии шахсият амалӣ карда мешавад.

Инро ба назар гириафта, рушди соҳаҳои илму маориф ва техникаву технологияи муосир, ҳамчун заминаи муҳим ва асосӣ барои инкишофу таҳкими тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷамъиятӣ дар мадди назари Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дорад. Соҳаи маориф яке аз соҳаи калидию самтҳои афзалиятноки сиёсат буда, чораҳо зарурииро барои ташаккули намунаи баланди таҳсилоти босифати миллӣ, дар ҳамкорӣ бо низоми маорифи ҷаҳонӣ, инчунин таъмини талаботҳои инсонӣ ва шахсият дар азхудкунии дониш ва касбу ҳунар тавъам меандешад

Навгонии илмии таҳқиқоти унвонҷӯ Расулзода С.П. аз он иборат аст, ки дар он бори аввал:

– аҳамият ва маънои чунин мафҳумҳои педагогӣ, ҳамчун "таълими равиявии биология", "курсҳои интихобии биология" муайян карда шуда,

дар сатҳи назариявӣ амсилаи самарабахши таълими хонандагони синфҳои болоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ вобаста ба таълими равиявии соҳаи химия ва биология таҳия карда шуд;

– нақшаи намунавии таълим дар равияи табии ва математикии соҳаи химия ва биология дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умуми пешниҳод карда шуд.

– мафҳумҳои асосӣ вобаста ба равия ва соҳаи интихоб намудаи хонандагон таҳия, амиқ ва мушаххас гардида, намудҳо, усулҳо ва воситаҳои фардикунонии таълими соҳаи химия ва биология муайян карда шуданд.

Асоснокӣ ва муътамад будани натиҷаҳои таҳқиқот тавассути услуби муносибати бонизом, консепсияи илмии ташхиси педагогӣ, такя намудан ба услуби таҳқиқоти назариявӣ ва даврӣ (эмпирикӣ), инчунин натиҷаҳои кори таҷрибавию озмоишӣ, тасдиқи мафҳумҳои дар фарзия баёнгардида, маҷмуи услубҳои, ба ҳар як марҳилаи таҳқиқот мувофиқ, таҷрибаи шахсии кори муаллиф ба сифати омӯзгор, таъмин карда мешавад.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот аз он иборат аст, ки:

– мазмуну мундариҷаи курси биологӣ барои хонандагони синфҳои болоӣ (10 – 11) асоснок карда шудаанд (инсондӯстӣ, ҳамгироӣ, тафриқавӣ, асоснокии донишҳои илмии биологӣ, алоқаи зичи таҳсилоти касбӣ бо политехникӣ);

– принсипҳои ташкилии таълими биология бо назардошти таълими равиявӣ (шахсӣ, мушкилот, баҳсҳо, мустақилии хонандагон дар қабули қарордодҳо, алоқаи мутақобилаи фаъолияти дастаҷамъӣ ва шахсии хонандагон, қаноатмандии хонандагон ба талаботҳои маънавӣ ва ниятҳо) ва ҳоказо муайян карда шудаанд.

Аҳамияти амалии таҳқиқот аз:

– истифодаи самараноки технологияи таълими биология дар синфҳои равиявӣ, (соҳаи химия ва биология), мушаххаскунии таълими равиявӣ (дарс ва лексияҳои проблемавӣ, лексия – сӯҳбатҳои тамоюли эвристикӣ, дарсҳои омехта, таҷрибаҳо, машғулиятҳои семинарӣ ва ғайра), вазифаҳои хонагии эҷодӣ бо унсурҳои вазифаҳои тадқиқотӣ, супоришҳои иловагии берун аз синфӣ (экскурсияҳо ба музейҳо ва табиат, ҷамияти илмии хонандагон аз фанни биология, конфронсҳои илмӣ, корҳои мустақилона оид ба омӯзиши адабиёти илмӣ;

– назорати дониши ба даст омадаи хонандагон (гузаронидани таҷрибаҳои биологӣ, намоиши корҳои амалӣ, ҳимояи рефератҳо, баҳогузорӣ оид ба мавзӯъҳои интихобшуда ва умумӣ) ва методҳое, ки ба мустаҳкам намудани қобилияти мустақилонаи хонандагон таъсир расондан қодиранд (маълумотӣ ва тадқиқотӣ);

– методикаи истифодаи таълими равиявӣ дар фаъолияти амалии омӯзгорони биология ва табиатшиносӣ дар муассисаҳои таълимӣ, дар тайёр намудани омӯзгорони биология дар муассисаҳои таҳсилоти олӣ ва ғайраҳо иборат аст.

Хулосаҳои асосии таҳқиқоти Расулзода С.П. далелнок буда, бо миқдори калони маводи назарияӣ ва амалӣ тақвият дода шудаанд. Натиҷаҳои аз ҷониби унвонҷӯ бадастомада имкон медиҳанд, ки дар бораи ихтисоснокии баланди муаллиф хулоса баровард.

Автореферат ва интишорот муҳтавои рисоларо пурра инъикос менамоянд.

Аз рӯи натиҷаҳои таҳқиқот дар маҷаллаҳои илмии дар рӯйхати КОА – и дар назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, КОА – и Вазорати

маориф ва илми Федератсияи Россия тасдиқ гардида 5 мақолаи илмӣ ба чоп расонида шуданд.

Тартиб ва танзими автореферати диссертатсияи унвонҷӯ ба талаботи КОА- и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра мутобиқ буда, диссертатсияи Расулзода Сорбон Пирмад дар мавзӯи “Заминаи методии таълими равиявии биология дар синфҳои 10 ва 11-и муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон” барои ҳимоя дар Шӯрои диссертатсионии назди Донишгоҳи давлатии Омӯзгории Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 13.00.02 – назария ва усули омӯзишу парвариш (биология) тавсия карда мешавад.

Номзади илмҳои педагогӣ, ______________ Досаков Муъмин Мухторович

Имзои М.М. Досаков.-ро тасдиқ мекунам.

Мудири шуъбаи кадрҳои ДДК

ба номи Абӯабдуллоҳ Рӯдакӣ *Ятимов Ҳ.Т.*

ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ КУЛОБ БА НОМИ АБӮАБДУЛЛОҲИ РӮДАКӢ
РАЁСАТИ КАДРҲО ВА КОРҲОИ МАХСУС